

Doc. RNDr. ANNA PUTNOVÁ, Ph.D., MBA

místopředsedkyně Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu,
mládež a tělovýchovu PS PČR

POZMĚŇOVACÍ NÁVRH č. 1

k sněmovnímu tisku č. 464/0

vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

1. V článku I dosavadní bod 10 zní:

„10. V § 8 odst. 1 se za slovo „studenti“ vkládají slova „ a nejméně jednu třetinu osoby, které jsou docentem nebo profesorem“, za slovo „důvody“ se vkládají slova „a den“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Zanikne-li členství některého člena akademického senátu veřejné vysoké školy před uplynutím jeho funkčního období a vnitřní předpis veřejné vysoké školy umožní výkon funkce člena akademického senátu veřejné vysoké školy náhradníkem, vykonává náhradník tuto funkci pouze po zbytek příslušného funkčního období.“.

2. V článku I dosavadní bod 80 zní:

„80. V § 26 odst. 1 se za slovo „studenti“ vkládají slova „ a nejméně jednu třetinu osoby, které jsou docentem nebo profesorem“, za slovo „důvody“ se vkládají slova „a den“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Zanikne-li členství některého člena akademického senátu fakulty před uplynutím jeho funkčního období a vnitřní předpis fakulty umožní výkon funkce člena akademického senátu fakulty náhradníkem, vykonává náhradník tuto funkci pouze po zbytek příslušného funkčního období.“.

3. V článku II se na konec textu doplňuje nový bod 20, který zní:

„20. Ustanovení § 8 odst. 1 věty druhé a § 26 odst. 1 věty druhé zákona č. 111/1998 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se nevztahují na akademické senáty ustavené ve volbách, které byly vyhlášeny přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“.

Odůvodnění:

K bodu 1 a 2:

Po více než 15 letech účinnosti zákona o vysokých školách je zřejmé, že v řadě akademických senátů veřejných vysokých škol převažují mezi akademickými pracovníky asistenti, odborní

asistenti, lektori, případně další akademičtí pracovníci, kteří dosud nebyli jmenováni docenty či profesory. Může to souviset s představou, že profesorům a docentům je zásadně vyhrazen prostor ve vědecké radě a participaci na činnosti akademického senátu je tak vhodné či z důvodu osobního vytížení účelné přenechat ostatním akademickým pracovníkům.

Tím dochází k tomu, že se akademičtí pracovníci, kteří dosáhli privilegovaného postavení (*například pouze držitelé titulu profesor je zákonem vyhrazeno předsedat habilitační nebo hodnotící komisi a pouze docentovi nebo profesorovi je ze zákona umožněno zkoušet při státní zkoušce, aniž by k tomu byl potřebný předchozí souhlas vědecké rady; též pouze profesor nebo docent může dle současného znění § 79 odst. 1 písm. c) zákona garantovat kvalitu a rozvoj studijního programu uskutečňovaného danou vysokou školou (nebo její součástí), resp. pouze docent nebo profesor, který je akademickým pracovníkem vysoké školy, může dle novelizovaného § 44 odst. 6 garantovat magisterský nebo doktorský studijní program*) se na rozhodování akademického senátu podíli v minoritní míře, a to na vzdory tomu, že jsou to právě oni, na nichž vědecko-výzkumná a vzdělávací činnost vysoké školy v převažující míře spočívá.

Tak je faktickým dopadem stavu aprobovaného současným zněním zákona, že akademičtí pracovníci, kteří svým působením vysokou školu „tvoří“, tedy profesori a docenti, přebírají v minimální míře odpovědnost za její spoluřízení, za kontrolu či dozor, které akademický senát veřejné vysoké školy vykonává vůči rektorovi a jednotlivým fakultám, resp. vůči děkanovi, a tím přenechávají uvedené těm, kteří jsou ve stěžejní činnosti veřejné vysoké školy méně zkušení či méně úspěšní. Mnohdy jsou navíc ve svém postavení ve vztahu ke kontrolovanému rektorovi či děkanovi více zranitelní, neboť je to právě rektor, resp. děkan, který vykonává podstatné kompetence v řízení předcházejícím získání privilegovaného postavení (docent nebo profesor).

Vzhledem k tomu, že postavení akademického senátu, v němž nezastávají relevantní úlohu profesori a docenti, lze považovat za nedostatečné, neodpovídající zákonem stanovené roli, kterou má akademický senát plnit, jeví se ustanovení, které jej umožňuje, jako nežádoucí. Proto se navrhuje zakotvit požadavek na to, aby alespoň jedna třetina akademického senátu veřejné vysoké školy byla povinně složena z akademických pracovníků, kteří již dosáhli hodnosti profesor či docent. Stanovení nejméně jedné třetiny reflektuje zákonný požadavek na nejnížší možné (jednotřetinové) zastoupení studentů. Jelikož vedle studentů tvoří profesori a docenti relativně specifickou skupinu členů akademické samosprávy, je zcela legitimní, aby i ona měla své povinné zastoupení.

K bodu č. 3

Navržené přechodné ustanovení souvisí s body 1 a 2.

Jeho účelem je nezasahovat do složení akademických senátů, které byly ustaveny před účinností novely, nebo jejichž proces ustavení již začal, a to tím, že došlo k vyhlášení voleb. Absence přechodných ustanovení by vedla k nejistotě o zákonnosti již ustavených akademických senátů, jako i k nejasnostem v rozsahu respektování pravidel voleb v případě, že by volební klíč již vyhlášených voleb nevedl k poměrům požadovaným novelizovaným ustanovením věty druhé § 8 odst. 1 či § 26 odst. 1 zákona; navržené přechodné ustanovení má naznačené problémy odstranit.